

ปัจจัยที่มีผลในการคิดค่าบริการวิชาชีพสถาปัตยกรรม

น.ส. อัคร หวังวงศ์วัฒนา

ศูนย์วิทยพัทยากร

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาสถาปัตยกรรมศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาสถาปัตยกรรม ภาควิชาสถาปัตยกรรม

คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2545

ISBN 974-17-1272-3

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

120651922

FACTORS AFFECTING ARCHITECTURAL FEE

Miss Achaporn Wangwongwatana

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Architecture in Architecture

Department of Architecture

Faculty of Architecture

Chulalongkorn University

Academic Year 2002

ISBN 974-17-1272-3

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ปัจจัยที่มีผลในการคิดค่าบริการวิชาชีพสถาปัตยกรรม

โดย

น.ส. อังพร หวังวงศ์วัฒนา

ภาควิชา

สถาปัตยกรรม

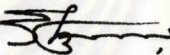
อาจารย์ที่ปรึกษา

ผ.ศ. น.ท. ไตรวัฒน์ วิจารณ์

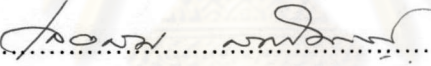
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

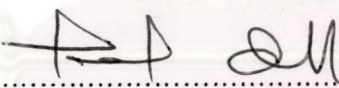
ร.ศ. อวยชัย วุฒิไผ่ลิต

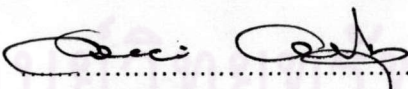
คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบริหารธุรกิจ

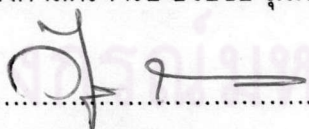

..... คณบดีคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร. วีระ ธีระกุล)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ เลอสม สถาปิตานนท์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นาวาโท ไตรวัฒน์ วิจารณ์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม (ถ้ามี)
(รองศาสตราจารย์ อวยชัย วุฒิไผ่ลิต)

..... กรรมการ
(คุณ วีระวุฒิ ไชยธรรม)

อักษร ห่วงศ์วัฒนา : ชื่อวิทยานิพนธ์ (ปัจจัยที่มีผลในการคิดค่าบริการวิชาชีพสถาปัตยกรรม)

อ. ที่ปรึกษา : ผ.ศ.น.ท.ไตรวัฒน์ วิริยะศิริ, อ. ที่ปรึกษาร่วม : ร.ศ.อวยชัย วุฒิโมสิต [จำนวน 209 หน้า]

ISBN 974-17 -1272 -3.

การวิจัยนี้มีจุดประสงค์เพื่อศึกษารวบรวมปัจจัยที่มีผลต่อการคิดค่าบริการวิชาชีพสถาปัตยกรรม, ความคิดเห็นในเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการคิดค่าบริการสถาปัตยกรรมในมุมมองของสถาปนิกที่มีประสบการณ์ในการทำงานแตกต่างกันและความสัมพันธ์ของปัจจัยในการคิดค่าบริการวิชาชีพแต่ละปัจจัยว่ามีความเกี่ยวเนื่องกันอย่างไร

โดยทำการศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูลจากสถาปนิกที่มีสำนักงานหรือมีการให้บริการวิชาชีพอยู่ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ยังคงปฏิบัติวิชาชีพอยู่ในปัจจุบัน และเป็นผู้ที่ทำการคิดค่าบริการด้วยตนเอง จำนวนกลุ่มตัวอย่างใช้วิธีเลือกตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง โดยแบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มที่ 1 สถาปนิกประสบการณ์การทำงาน 3 ปี - 11 ปี, กลุ่มที่ 2 สถาปนิกประสบการณ์การทำงาน มากกว่า 11 ปี - 19 ปี และกลุ่มที่ 3 สถาปนิกประสบการณ์การทำงานมากกว่า 19 ปี ขึ้นไป ทำการศึกษาเฉพาะปัจจัยในการคิดค่าบริการวิชาชีพด้านงานออกแบบสถาปัตยกรรมหลักตามที่มีการปฏิบัติจริงในการทำงาน และที่มีแนวทางกำหนดไว้ในมาตรฐานการปฏิบัติวิชาชีพ

วิธีการศึกษา ใช้การสัมภาษณ์สถาปนิกหรือผู้เชี่ยวชาญในด้านการปฏิบัติวิชาชีพ เพื่อรวบรวมประเด็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลในการคิดค่าบริการวิชาชีพสำหรับนำไปจัดทำแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์เพื่อเก็บข้อมูลภาคสนามต่อไป วิเคราะห์ข้อมูลและทำการสรุปผลโดยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ Microsoft excel และการสรุปข้อมูลเชิงบรรยาย เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสัมภาษณ์และแบบสอบถามแบบมีโครงสร้างในการเก็บข้อมูล

ผลการศึกษา พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการคิดค่าบริการวิชาชีพสถาปัตยกรรม ได้แก่ ขอบเขตการให้บริการ ประเภทและพื้นที่โครงการ ลักษณะและประเภทลูกค้า คุณสมบัติของสถาปนิก (ประสบการณ์ ความสามารถ ระดับใบประกอบวิชาชีพ ฯลฯ) ค่าใช้จ่ายในการออกแบบโครงการ เวลาที่ใช้ในโครงการ กำไรที่ต้องการ ความเสี่ยงในการให้บริการ ภาวะเศรษฐกิจและการตลาด โดยที่สถาปนิกที่มีประสบการณ์แตกต่างกัน คำเนิ่งถึงปัจจัยแต่ละปัจจัยในการคิดค่าบริการวิชาชีพแตกต่างกัน สถาปนิกส่วนใหญ่เห็นว่า ขอบเขตการให้บริการและประเภทโครงการมีผลต่อการคิดค่าบริการอยู่ในลำดับที่สำคัญที่สุดตามลำดับ สถาปนิกที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน (กลุ่มต่างกัน) มีการคำนึงถึงลำดับความสำคัญของปัจจัยต่างๆที่มีผลกระทบในการคิดค่าบริการวิชาชีพที่ต่างกัน

ภาควิชา สถาปัตยกรรม

สาขาวิชา สถาปัตยกรรม

ปีการศึกษา 2545

ลายมือชื่อนิสิต อักษร ห่วงศ์วัฒนา

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

4374232925 : MAJOR ARCHITECTURE

KEYWORD : ARCHITECTURE/ ARCHITECTURAL FEE/ PROFESSIONAL PRACTICE.

ACHAPORN WANGWONGWATANA : THESIS TITLE (FACTORS AFFECTING ARCHITECTURAL

FEE) THESIS ADVISOR : ASSISTANT PROFESSOR CDR. TRAIWAT VIRAYASIRI RTN.,

THESIS COADVISOR : ASSOCIATE PROFESSOR AUICHAJ VUDHIKOSIT, 209 pp.

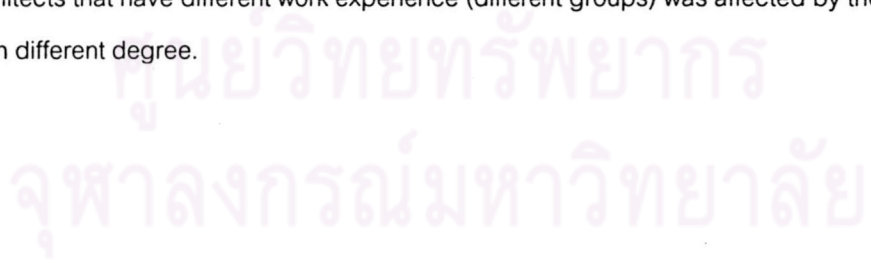
ISBN 974-17-1272-3

The objectives of the research are studying the affecting factors in architectural fee including the opinions from architects that have different work experience and the relationship between each factors. Study by collecting data from architects that service in Bangkok area. These architects have to work in professional practice and work on the architectural fee.

The sampling size was defined by using the purposive sampling. The samples were divided into 3 parts 1) Architects that have work experience 3-11 years. 2) Architects that have work experience between 11-19 years. 3) Architects that have work experience more than 19 years.

Study by interviewing and using the questionnaires. Analyze the result by using Microsoft excel and conclude by descriptive conclusion.

The finding are the most affecting factors in architectural fee is the scope of service and the type of project consequencely. The other factors such as type of clients, size of the project, the architect's character, cost of work, time, profit and economic condition also affect the architectural fee. Architects that have different work experience (different groups) was affected by the different factors in different degree.

Department of Architecture
Field of study Architecture
Academic year 2002

Student's signature *Achapon Wang*
Advisor's signature *T. Virasiri*
Co-advisor's signature *Auichai Vudhikosit*

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์นี้จะสำเร็จลุล่วงไม่ได้หากปราศจากความช่วยเหลือและคำแนะนำจากบุคคลต่างๆ ทั้งจากอาจารย์ที่ปรึกษา ผ.ศ.น.ท.ไตรวัฒน์ วัชรศิริ, อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ร.ศ. อวยชัย วุฒิโฆสิต และจากสถาปนิกผู้เป็นที่ปรึกษาในบริษัทต่างๆ ที่กรุณาสละเวลามาให้ข้อมูลและเป็นตัวอย่างในการทำวิจัย ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอขอบคุณประธานกรรมการวิทยานิพนธ์ ร.ศ.เลอสม สถาปิตานนท์ และกรรมการ คุณ วีรวุฒิ ไชยตระกูล ที่กรุณาสละเวลามาช่วยในการสอบวิทยานิพนธ์

ขอขอบคุณ ดร.ปรีชญา สิทธิพันธุ์ ที่ให้ความรู้และคำแนะนำในการทำงานวิจัยที่ดี , ขอขอบคุณ เจ้าหน้าที่ต่างๆ ในสำนักงานสถาปนิกที่ทำการติดต่อขอข้อมูล และเจ้าหน้าที่ห้องภาควิชาสถาปัตยกรรมที่ช่วยเหลืออำนวยความสะดวก และขอขอบคุณเพื่อนๆ ที่เป็นกำลังใจในการทำวิทยานิพนธ์นี้

สุดท้ายและที่สำคัญที่สุด คือ ขอขอบพระคุณ บิดา มารดา ที่เป็นผู้สนับสนุนผู้เขียนในทุกๆ ด้าน จนกระทั่งทุกวันนี้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญภาพ.....	ฎ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาของการศึกษา.....	1
วัตถุประสงค์.....	2
ขอบเขตการศึกษา.....	3
ข้อตกลงเบื้องต้น.....	3
ข้อจำกัดของการวิจัย.....	4
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	4
วิธีดำเนินการวิจัย.....	4
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	6
ประวัติความเป็นมาและวิวัฒนาการของการปฏิบัติวิชาชีพด้านสถาปัตยกรรมในประเทศไทย.....	6
ขอบเขตการให้บริการวิชาชีพและความรับผิดชอบของสถาปนิก.....	15
มาตรฐานการปฏิบัติวิชาชีพสถาปัตยกรรม พ.ศ. 2532 (สมาคมสถาปนิกสยาม).....	15
American Institute of Architects (AIA)	18
Royal Institute of British Architects (RIBA)	34
สรุปขอบเขตการให้บริการวิชาชีพสถาปัตยกรรม.....	36
ค่าใช้จ่ายในการให้บริการวิชาชีพสถาปัตยกรรม.....	39
การจัดทำงบประมาณในการทำโครงการ.....	50
วิธีการคิดค่าบริการวิชาชีพสถาปัตยกรรม.....	57
สมาคมสถาปนิกสยามฯ.....	57
American Institute of Architects (AIA)	61
Royal Institute of British Architects (RIBA)	64
สรุปวิธีการคิดค่าบริการวิชาชีพ.....	68
ปัจจัยที่มีผลต่อการคิดค่าบริการวิชาชีพของสถาปนิก.....	71
สรุปปัจจัยที่มีผลต่อการคิดค่าบริการวิชาชีพสถาปนิก.....	78

บทที่ 3	วิธีดำเนินการวิจัย.....	80
	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	80
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	81
	สมมติฐาน.....	82
	วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	82
	การวิเคราะห์ข้อมูล.....	82
บทที่ 4	ปัจจัยที่มีผลต่อการคิดค่าบริการวิชาชีพของสถาปัตยกรรม.....	83
	สรุปผลการวิเคราะห์แบบสอบถามและอภิปรายผล.....	84
	สรุปผลการสัมภาษณ์และอภิปรายผล.....	116
	ทดสอบสมมติฐาน.....	138
บทที่ 5	สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	140
	สรุปเปรียบเทียบลักษณะที่ต่างกันด้านปัจจัยแต่ละปัจจัยที่มีผลต่อการคิดค่าบริการวิชาชีพ สถาปัตยกรรมของสถาปนิกทั้ง 3 กลุ่ม.....	140
	สรุปปัจจัยที่มีผลกระทบต่อค่าบริการวิชาชีพของสถาปนิก.....	143
	ปัจจัยในการปฏิบัติวิชาชีพในอนาคต.....	150
	บทสรุปและข้อเสนอแนะ.....	154
	รายการอ้างอิง.....	158
	บรรณานุกรม.....	159
	ภาคผนวก.....	160
	ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	209

สารบัญตาราง

ณ

ตาราง	หน้า
ตารางที่ 5.1 ข้อมูลแบบสอบถาม.....	85
ตารางที่ 5.2 เพศ.....	85
ตารางที่ 5.3 อายุ.....	85
ตารางที่ 5.4 อาชีพ.....	85
ตารางที่ 5.5 อายุการทำงาน.....	86
ตารางที่ 5.6 ปริมาณการให้บริการงานด้านอื่นๆ.....	87
ตารางที่ 5.7 สัดส่วนวิธีการคิดค่าบริการที่สถานิกใช้.....	88
ตารางที่ 5.8 สัดส่วนการคิดค่าบริการแบบเปอร์เซ็นต์ค่าก่อสร้างจากการทำงานทั้งหมด.....	89
ตารางที่ 5.9 การคิดค่าบริการแบบคำนวณตามเวลาการทำงานคิดเป็นสัดส่วน.....	90
ตารางที่ 5.10 จำนวนลูกค้าที่ยอมรับค่าบริการโดยไม่มีการต่อรอง.....	90
ตารางที่ 5.11 สถานิกพิจารณารับงานโดยคำนึงถึงเรื่องใดบ้าง.....	91
ตารางที่ 5.12 ปัจจัยที่มีผลกระทบในการคิดค่าบริการวิชาชีพของสถานิก ในงานจริงที่เคยทำ.....	92
ตารางที่ 5.13 สัดส่วนการตกลงขอบเขตการให้บริการระหว่างสถานิกกับลูกค้าก่อนเริ่มทำงาน.....	94
ตารางที่ 5.14 ประเภทลูกค้า.....	95
ตารางที่ 5.15 โครงการประเภทเดียวกัน หากลูกค้าเป็นองค์กรที่แตกต่างกันท่านคิดค่าบริการต่างกันหรือไม่.....	96
ตารางที่ 5.16 ลักษณะของลูกค้าที่ควรคำนึงถึงและมีผลในการคิดค่าบริการวิชาชีพในอัตราที่แตกต่างกัน.....	96
ตารางที่ 5.17 ปัจจัยที่มีผลในการคิดค่าบริการในการทำงานกับหน่วยราชการที่สถานิกคิดว่าควรคำนึงถึง.....	97
ตารางที่ 5.18 ปัจจัยที่มีผลต่อการคิดค่าบริการในการทำงานกับหน่วยงานเอกชนที่สถานิกคิดว่าควรคำนึงถึง.....	99
ตารางที่ 5.19 สถานิกคิดว่าคุณสมบัติส่วนตัวของสถานิกมีผลกระทบในการคิดค่าบริการหรือไม่.....	99
ตารางที่ 5.20 คุณสมบัติของสถานิกที่ ลูกค้าพิจารณา ในการเลือกจ้าง ในมุมมองของสถานิก.....	100
ตารางที่ 5.21 คุณสมบัติของสถานิกที่ สถานิกคิดว่ามีผลต่อการคำนึงถึงในการคิดค่าบริการวิชาชีพของท่าน.....	101
ตารางที่ 5.22 แสดง ลักษณะโครงการที่สถานิกให้บริการในแต่ละกลุ่ม.....	102
ตารางที่ 5.23 แสดงคุณสมบัติของโครงการที่มีผลหรือที่สถานิกคำนึงถึง ในการคิดค่าบริการวิชาชีพ.....	103
ตารางที่ 5.24 สถานิกเห็นว่า พื้นที่โครงการมีผลทำให้เกิดความแตกต่างในการคิดค่าบริการ.....	103
ตารางที่ 5.25 สถานิกเห็นว่า ระยะเวลาในการทำงานที่จำกัดมีผลต่อค่าบริการ.....	104
ตารางที่ 5.26 สถานิกคำนึงถึงค่าใช้จ่ายต่อไปนี้ในการให้บริการ.....	104
ตารางที่ 5.27 ความเสี่ยงที่ควรต้องคำนึงถึงในการคิดค่าบริการวิชาชีพ.....	107
ตารางที่ 5.28 ผลกำไรที่สถานิกคำนึงถึงในการให้บริการวิชาชีพ.....	108

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
ตารางที่ 5.29 ลำดับความสำคัญของผลกำไรที่สถานปณิกำนั่งถึงในกลุ่มต่างๆ.....	108
ตารางที่ 5.30 ลำดับความสำคัญของปัจจัยที่มีผลกระทบในการคิดค่าบริการวิชาชีพ จากมากที่สุดไปน้อยที่สุด.....	110
ตารางที่ 5.31 เปรียบเทียบ ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการคิดค่าบริการวิชาชีพ ที่มีการคำนึงถึงในการคิดค่าบริการวิชาชีพ ในการให้บริการจริง เทียบกับที่คิดว่า ควรจะคำนึงถึง ในความคิดเห็นของสถานปณิก.....	112

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญญภาพ

๗

ภาพประกอบ	หน้า
ภาพที่ 2.1 ค่าใช้จ่ายและรายรับในโครงการ.....	50
ภาพที่ 5.1 ค่าบริการวิชาชีพ.....	151
ภาพที่ 5.2 ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อค่าใช้จ่ายในโครงการ.....	152
ภาพที่ 5.3 ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อกำไรในโครงการ.....	152
ภาพที่ 5.4 แผนภาพแสดงความสัมพันธ์ของปัจจัยต่างๆ ที่มีผลต่อการคิดค่าบริการวิชาชีพ สถาปัตยกรรม.....	153

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย